

KLARA

Begin elke dag met muziek

**SCHEURKALENDER
2024**

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

KLARA

JANUARI

1

Maandag

NIEUWJAAR

KLARA

JOHANN STRAUSS

An der schönen blauen Donau

Dankzij het nieuwjaarsconcert van de Wiener Philharmoniker is Strauss' *An der schönen blauen Donau* vandaag een van de bekendste klassieke muziekstukken ter wereld. Maar oorspronkelijk was zijn feeëriek walsje allesbehalve een succes. Op de première in 1867 was het publiek erg lauwtjes over het werk, vooral over de flauwe, gezongen tekst die toen nog bij de muziek hoorde. 'Laat de duivel deze wals meenemen,' zou de componist gezegd hebben. Pas toen Strauss voor de Wereldtentoonstelling in Parijs de woorden liet vallen en de orkestratie opnieuw aanpakte, had hij zijn hit te pakken.

KLARA

JANUARI

2

Dinsdag

ROBERT SCHUMANN

Fantasie in C

Als jongeling had hij in Leningrad al een fanclub rondlopen waar de Beatles alleen maar jaloers op konden zijn. Maar nadat hij in zijn jonge jaren Rusland veroverd had, trok pianist Vladimir Horowitz Europa en de wereld in. Op 2 januari 1926 gaf hij in zijn eerste recital buiten de grenzen van de Sovjet-Unie het startschot van de internationale carrière van de zelfverklaarde 'laatste romanticus'. In de Beethovensaal in Berlijn stond, ironisch genoeg, geen muziek van Ludwig van op het programma, wel deze *Fantasie in C* van Robert Schumann.

KLARA

JANUARI

3

Woensdag

KLARA

GAETANO DONIZETTI

Cheti cheti immantinente *uit* Don Pasquale

'*Cheti cheti immantinente...*' zo begint het getongtwister dat Malatesta en Don Pasquale in de gelijknamige opera van Donizetti tentoon moeten spreiden. Het razendsnelle syllabische gezang is een van de hoogtepunten van zijn opera buffa. In een bijna onuitspreekbare reeks letter-grepen, smeden ze elk hun plannen om de andere de loef af te steken. De inhoud is vaak onverstaaanbaar, dat is misschien ook net de bedoeling, maar op het hoogtepunt halen snelheidsduivels hier tot wel honderd lettergrepen op nauwelijks tien seconden tijd. Om het met de woorden van de protagonist te zeggen: *Bravo, bravo, va benone.*

KLARA

JANUARI

4

Donderdag

GIOVANNI PERGOLESÌ

Stabat Mater

Zijn *Stabat Mater* was jarenlang de onbetwiste nummer één in de Klara Top 100. Componist Giovanni Battista Pergolesi werd vandaag precies 314 jaar geleden geboren in de Italiaanse gemeente Jesi. Hoewel u vooral zijn sacrale meesterwerk weet te appreciëren, was hij in de eerste plaats gekend voor zijn komische creaties. Werken als *La serva padrona* of *Il Flaminio* maakten hem erg succesvol in het achttiende-eeuwse Europa en plaatsten hem lijnrecht tegenover de traditionele *sérieux* van Franse componisten als Lully en Rameau. De strijd tussen beide kampen, de zogenaamde *querelle des bouffons*, zou het operapubliek jarenlang verdelen.

KLARA

JANUARI

5

Vrijdag

KLARA

LÉO DELIBES

La source

'Een embleem voor Parijs, op gelijke voet met het Louvre en de Notre Dame.' Architectuurprofessor David A. Hanser schuwt de superlatieven voor het Palais Garnier niet. Vast staat dat het operahuis met zijn opulente ontwerp een van de meest iconische cultuurtempels ter wereld is. Zoals alle grootse bouwprojecten werd de constructie geplaagd door besparingen, maar uiteindelijk werd het gebouw dankzij de gulle bijdrage van Monegask François Blanc in één jaar tijd afgewerkt - als tegenprestatie moest de architect nadien het operagebouw in de stadstaat ontwerpen. Op 5 januari 1875 mochten de eerste melomanen de zaal bezoeken. Royalty uit het hele continent kwam op visite voor een best-of-programma van werken van Rossini, Meyerbeer en Gounod... en ook deze Léo Delibes.

KLARA

JANUARI

6

Zaterdag

KLARA

JUDITH BINGHAM

Epiphany

Al eeuwenlang laten componisten zich inspireren door het Driekoningenfeest, zoals in de miszettingen van Giovanni Pierluigi da Palestrina of motetten van Orlandus Lassus. Maar denk vooral niet dat die traditie in het verre verleden is blijven hangen. De Britse componiste Judith Bingham schreef in 1995 haar *Epiphany* op vraag van de deken van Winchester Cathedral in het zuiden van Engeland. Het is een mystiek werk waar een koor de 'three magi on an ancient path' bezingt met orgelbegeleiding. Op het eerste gezicht erg traditioneel dus, maar door de aparte stemvoering klinkt het onmiskenbaar modern.

KLARA

JANUARI

7

Zondag

KLARA

JOHANN STRAUSS

Radetzky mars

Wanneer in 1928 het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel opent, beseft iedereen dat zo'n zaal ook een symfonieorkest nodig heeft. Violist en dirigent Désiré Defauw laat er geen gras over groeien en richt een Brussels Symfonieorkest op, dat al snel zal vervellen tot het Nationaal Orkest van België. Vandaag zijn ze nog steeds een van onze symfonische uitgangborden, een vaste waarde in de Henry Le Bœufzaal en ver daarbuiten. Vandaag kruipt de Nederlandse chef-dirigent Antony Hermus op de bok voor zijn nieuwjaarsconcert, een programma dat op een draf door het nieuwe jaar gaat en eindigt met de onvermijdelijke *Radetzky mars*.

KLARA

JANUARI

8

Maandag

KLARA

RICHARD WAGNER

Overture *uit* Meistersinger von Nürnberg

We keren precies 194 jaar terug in de tijd. In Dresden wordt Hans von Bülow geboren, een legendarische dirigent die als voorvechter van de muziek van Richard Wagner een blijvende stempel op het repertoire heeft gedrukt. Zelfs toen hij erachter kwam dat de componist een affaire had met zijn echtgenote Cosima Liszt, bleef hij trouw aan zijn muziek. De eerste buitenechtelijke kinderen erkende hij zelfs als zijn eigen kroost en ook na zijn scheiding bleef hij schijnbaar zonder rancune Wagners werken uitvoeren. Bij de dood van Wagner in 1883 voerde von Bülow zelfs een week lang alleen diens muziek uit.

KLARA

JANUARI

9

Dinsdag

MAURICE RAVEL

Gaspard de la nuit

Onnoemelijk moeilijk, bijna onspeelbaar. En toch gaat op 9 januari 1909 Ravels *Gaspard de la nuit* in première. 'Ik wou het complexer maken dan Balakirevs *Islamey*,' vergeleek de componist zijn stuk met een andere notoire vingertwister. 'Maar misschien heb ik me een beetje laten gaan.' Gelukkig zit die avond pianist Ricardo Viñes achter het klavier. Hij is een trouwe vriend van de componist die enkele jaren eerder de Franse première van Balakirevs compositie gegeven had. En om de cirkel helemaal rond te maken: Ravel baseerde zijn werk op een dichtbundel van Aloysius Bertrand die hij ontleend had van... Ricardo Viñes. Of die de componist nadien nog boeken gegeven heeft, weten we niet.

KLARA

JANUARI

10

Woensdag

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Teseo

Teseo is zeker niet de bekendste van Händels opera's, al heeft dat maar weinig met zijn compositorisch kunnen te maken. Theatraal en muzikaal wist hij na het succes van *Rinaldo* zeker opnieuw te verbluffen, maar het werk raakte verdoemd toen een van de directeurs van het operahuis er na de tweede voorstelling vandooring met de inhoud van de kassa. Wanneer later in de speelreeks de spectaculaire podiumeffecten (op een bepaald moment moeten vliegende draken op scène verschijnen) begonnen te sputteren, verdween *Teseo* meer dan tweehonderd jaar in de plooien van de geschiedenis. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw is het werk aan een bescheiden revival bezig, vaak met replica's van het originele barokke decor... dit keer zonder brokstukken.

KLARA

JANUARI

11

Donderdag

SERGEJ PROKOFJEV

Romeo & Juliet-suite

Prokofjevs beroemde ballet *Romeo & Juliet* mag dan misschien het meest bekend zijn omwille van zijn donderende kopersignalen en strijkoctaven, toch schudde de componist voor de Russische première op 11 januari 1940 vooral heel wat unieke instrumenten uit zijn mouw. Zo zijn er partijen voor mandoline te horen en worden cornet en viola d'amore aan het orkest toegevoegd. Het meest opvallend is misschien wel de toevoeging van een Dinantse houtblazer. Prokofjev gebruikt de tenorsaxofoon als solo-instrument in zijn klankarsenaal, onder meer in het bekende klapstuk *Dance of the knights*.

KLARA

JANUARI

12

Vrijdag

ROBERT SCHUMANN

Celloconcerto in a

Wat heeft Robert Schumann eigenlijk geschreven? Is dit wel een concerto? Op zijn partituur krabbelde hij bij de noten namelijk het woord *Konzertstück* en niet *Konzert*. Het verklaart misschien waarom de componist zijn werk niet in een rigide keurslijf dwingt en waarom hij vrijelijk met het melancholische hoofdthema uit de openingsmaten aan de slag gaat. Voor elke uitvoerder is het dan ook een uitdaging om de structuur van dit werk helder te houden. Vandaag doet de Duits-Franse cellist Nicolas Altstaedt zijn poging met het Antwerp Symphony Orchestra, onder leiding van ere-dirigent Philippe Herreweghe.

KLARA

JANUARI

13

Zaterdag

KLARA

RICHARD WAGNER

Prelude *uit* Parsifal

Een kwarteeuw heeft Richard Wagner aan *Parsifal* gewerkt. Al in 1845, in het kuuroord in Marienbad, kwam hij voor het eerst in aanraking met het verhaal dankzij de gedichten van Wolfram von Eschenbach. Het zou dan nog zeven jaar duren voor het idee voor een opera vorm kreeg. Af en aan liet hij de 'reine dwaas' soms jarenlang liggen, vaak parallel aan andere projecten werkend. Maar op 13 januari 1882 zet de componist de laatste noten en de finale dubbele maatstreep achter het werk. Die zomer gaat het werk eindelijk in première, waar anders dan op Wagners eigen *Festspiele* in Bayreuth.

KLARA

JANUARI

14

Zondag

KLARA

W.A. MOZART

Pianoconcerto No 21 in C

Ludwig Alois Friedrich Ritter von Köchel. Het is een naam die zowat met die van Wolfgang Amadeus Mozart vereenzelvigd is. De Oostenrijkse musicoloog maakte er zijn levenswerk van om alle stukken van de componist te catalogiseren. Een titanenwerk waarvoor hij beloond werd met twee letters: *KV* of *Köchelverzeichnis*. Hij is trouwens niet de enige musicoloog die zijn naam succesvol voor eeuwig aan die van een componist weet te binden: de Hoboken-nummering bij Haydn of de Deutsch-catalogus van Schubert hebben uiteraard niets met het New Yorkse district of met de taal van zijn liederen te maken. Ook zij krijgen hun naam van de muziekhistorici die voor de ordening van hun werk gezorgd hebben.

KLARA

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Gent, België

info@borgerhoff-lamberigts.be

www.borgerhoff-lamberigts.be

ISBN 9789464759396

NUR 014

Thema AV

D2023/11.089/131

© 2023, Borgerhoff & Lamberigts nv

Auteur: Jasper Croonen

Coördinatie: Sam De Graeve, Nils De Malsche & Joni Verhulst

Redactie: Line Tuymans

Vormgeving: Robin J. August

Gedrukt in Europa

Eerste druk: augustus 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elek-
tronische drager of op welke wijze dan ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.